

בראשו. אמר רבי יוסי, אשרי חלקנו שזכינו בדרך הזו לשמע דברי עתיק הימים מפיך, מה שלא זכינו לשמע עד עכשו.

ישבו כלם. אמר להם, רבותי, משראתי את הצער של חמי ובתו שדחוקים ומצטערים בנפשם שלא ידעתי את ברכת המזון, אמרתי להם, שעד שאדע את ברכת המזון לא אתחבר עם אשתי בדרך כל העולם, ואף על גב שיכלתי לשמש בה בלי חטא, איני רוצה לעבר על דעתם, הואיל ולא יכלתי לומר דבר עד שני חדשים. שמחו רבי חייא ורבי יוסי ורחמי ובתו, ובכו מרב שמחה. אמר רבי יוסי, בבקשה ממך, כיון שהתחלת, האר לנו את היום. אשרי חלקנו בדרך הזו!

פתח אותו ילד בכרכת המזון ואמר, כתוב אחד אומר ואכלת לפני ה' אלהיך, וכתוב אחד אומר (דברים יד) ושמחת לפני ה' אלהיך. הפסוקים הללו כשישראל היו שרויים בארץ הקדושה ונראו לפני הקדוש ברוך הוא בבית המקדש, היו מתקיימים. עכשו איך מתקיימים? מי יכול לאכל לפני ה' ולשמח לפני ה'?

אלא ודאי כף הוא. בראשונה כשישב אדם על שלחנו לאכל, מברך על הלחם המוציא. מה הטעם המוציא ולא מוציא, שהרי כתוב בורא השמים, ולא כתוב הבורא. עושה ארץ, ולא כתוב העושה ארץ. מה הטעם כאן המוציא?

אלא כל הדברים שהם מסוד העולם העליון הנסתר, מסתתרת ה' משם, להראות שהרי מעולם גנוז ונסתר הוא. וכל הדברים שהם מהעולם התחתון שנתגלה

ברישיה. אמר רבי יוסי זפאה חולקנא דזכינא בהאי ארחא, למשמע מלי דעתיק יומין מפומך, מה דלא זכינן למשמע עד השתא.

ותיבו פלהו, אמר לון רבותי, מדחמינא צערא דהאי חמי וברתיה, דדחקי ומצטערי בנפשיהו, דלא ידענא ברפת מזונא. אמיןא לון, דעד דאנדע ברפת מזונא, לא אתחבר באנתתי, כארח כל בני עלמא, ואף על גב דיכילנא לשמשא בה בלא חובה, לא בעינא למעבר על דעתיהו, הואיל ולא הוינא יכיל למימר מדי, עד תרין ירחין. חדו רבי יוסי ורבי חייא ורחמי וברתיה, ובכו מסגיאו חדוה. אמר רבי יוסי, במקטו מינה, כיון דשריא, אנהיר לן ימא, זפאה חולקנא בארח דא.

פתח ההוא רביא בכרכת מזונא ואמר, כתוב אחד אומר (דברים יד) ואכלת לפני יי' אלהיך, וכתוב אחד אומר (דברים כז) ושמחת לפני יי' אלהיך. הני קראי כד ישראל הוו שראן בארעא קדישא, ואתחזון קמי קדשא בריך הוא כבי מקדשא, הוו מתקיימי. השתא היך מתקיימי, מאן יכיל למיכל לפני יי' ולמחדי לפני יי'.

אלא ודאי הכי הוא, בקדמיתא כד יתיב בר נש על פתוריה למיכל, מברך על נהמא המוציא. מאי טעמא המוציא, ולא מוציא, דהא כתיב (ישעיה מב) בורא השמים, ולא כתיב הבורא. (ירמיה י) עושה ארץ, ולא כתיב העושה ארץ. מאי טעמא הכא המוציא.

אלא כל מלין דאינון מרזא דעלמא עלאה סתירא, אסתתרא ה' מתמן, לאתחזאה

דקא מעלמא גניזא וסתירא איהו. (דף קס"ח ע"ב)

וכל מלין דאינון מעלמא תתאה דאתגליא יתיר, כתיב בה', דכתיב, (ישעיה